

แนวแบ่ง เขตภาษา ไทยถิ่นกลาง กับ ภาษาไทยถิ่นใต้ โดยใช้ วรรณยุกต์ เป็น เกณฑ์

นางสาว เกศมณี เทพวัลย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาภาษาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2526

ISBN 974-562-026-2

010349

A LINGUISTIC BORDERLINE BETWEEN CENTRAL THAI AND SOUTHERN THAI :

A TONAL STUDY

Miss Kesmanee Debavalya

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Linguistics

Graduate School

Chulalongkorn University

1983

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แนวแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้โดย

ไข่วรรณยุกต์เป็นเกณฑ์

โดย

นางสาว เกศมณี เทพวัลย์

ภาควิชา

ภาษาคำสาร

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร.ม.ร.ว. กัลยา ดิงคังทีย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเล่มนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... *สุพจน์ บุรณ* คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองคณบดีตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ บุณนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *วิจิตร งามแสง* ประธานกรรมการ
(รองคณบดีตราจารย์ ดร.วิจิตร งามแสง)

..... *สุเทพ วัฒน* กรรมการ
(อาจารย์สุเทพ วัฒน)

..... *จลิลา ดิงคังทีย์* กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ม.ร.ว. กัลยา ดิงคังทีย์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใช้พูดกันตั้งแต่ในบางบริเวณของอำเภอทับสะแกเรื่อยลงไปในอำเภอบางสะพาน และอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และอำเภอปะทิว อำเภอท่าแซะ และอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร รวมจำนวน 31 จุด

แนวแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้ที่ศึกษาโดยใช้วรรณยุกต์ เป็นเกณฑ์นี้อยู่ในอำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ บริเวณตอนกลางของตำบล 2 ตำบล คือ ตำบลทับสะแก และตำบลเขาล้าน แนวแบ่งเขตภาษานี้ไม่ใช่แนวเดียวกันกับแนวแบ่งเขตภูมิภาคระหว่างภาคกลางกับภาคใต้

การศึกษาครั้งนี้ นอกจากจะแสดงให้เห็นการนำลักษณะการแยกเสียงวรรณยุกต์มาใช้ในการแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นแล้ว ยังแสดงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นที่ใช้พูดกันในบริเวณที่ทำการศึกษโดยละเอียดอีกด้วย

2

subgroups and the Southern Thai Group into 8 subgroups. On the basis of the number of tones, the Central Thai Group can be subdivided into 2 subgroups: five-tone and six-tone systems while the Southern Thai Group can be subdivided into 3 subgroups: three-tone, four-tone and five-tone systems. Central Thai is spoken in 8 localities situated in Amphoe Muang and some parts of Amphoe Thap Sakae of Prachuap Khiri Khan Province. Southern Thai is spoken in 31 localities situated in Amphoe Bang Saphan, Amphoe Bang Saphan Noi, and some parts of Amphoe Thap Sakae of Prachuap Khiri Khan Province as well as in Amphoe Pathiu, Amphoe Tha Sae and Amphoe Muang of Chumphon Province.

The linguistic borderline between Central Thai and Southern Thai, determined by the tone split can be drawn within Tambon Thap Sakae and Tambon Khao Lan in Amphoe Thap Sakae of Prachuap Khiri Khan Province. This borderline is not the same as the administrative boundary between the Central Region and the Southern Region.

This study not only points out how the pattern of the tone split can be used to determine a linguistic borderline between dialects, but it also gives a detailed description of the phonetic characteristics of the tones of the Thai dialects under study.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากหลายฝ่าย ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและใคร่ขอขอบคุณทุกท่านที่ได้มีส่วนช่วยเหลือแนะนำและให้ความร่วมมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างสูงจากอาจารย์ ดร. ม.ร.ว. กัลยา ดิงคัมภีร์ ที่รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและได้กรุณาให้ข้อคิดเห็น แนะนำ ช่วยเหลือ ทั้งยังได้ตรวจและแก้ไขเนื้อหาของเรื่องทั้งบทพร้อมตลอดจนขัดเกลาสำนวนภาษาให้ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. วิจิตรพันธ์ ภาณุพงศ์ และ อาจารย์สุจิตาพร สักขนิยานาริน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ในการออกเก็บข้อมูลภาคสนามและการรวบรวมข้อมูลอื่น ๆ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือและได้รับความสะดวกอย่างมากจากคุณสุคนธ์ เทพวัลย์ พ.ต.อ. ยั่งยืน ฟูมิวิสุตโร นายอำเภอทับสะแก พัฒนาการประจำตำบลทั้ง 5 ของอำเภอทับสะแก กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและชาวบ้านในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เจ้าหน้าที่กองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดชุมพร ผู้บอกภาษาทั้ง 39 ท่าน และคุณสิทธิเดช เทพวัลย์ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณและขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่เป็นอย่างสูงที่เป็นกำลังใจและได้กรุณาให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้ตั้งแต่ต้นจนกระทั่งสำเร็จ และขอกราบขอบพระคุณ คุณทองหยด ลู่วรรณประเทศ ที่ได้กรุณาช่วยเหลือและให้ทุนอุดหนุนบางส่วนในการจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์

ในการพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ คุณวันเพ็ญ แม้วพาลชน ได้ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่ง ผู้วิจัยจึงขอแสดงความขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญตาราง	ค
สารบัญภาพ	ณ

บทที่

1 บทนำ	
ความเป็นมาของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	7
รายละเอียดเกี่ยวกับจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	8
รายละเอียดเกี่ยวกับจังหวัดชุมพร	15
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
2 วิธีดำเนินการวิจัย	43
การดำเนินการวิจัย	43
1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
2 ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับจังหวัดที่เกี่ยวข้องในการวิจัย	43
3 สัมภาษณ์เบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัย	44
4 การเตรียมการก่อนออกเก็บข้อมูลภาคสนาม	45

บทที่

4.1	กำหนดบริเวณที่ทำการศึกษา	45
4.2	คัดเลือกจุดเก็บข้อมูล	45
4.3	เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้บอกภาษา	58
4.4	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	59
5	วิธีการดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนาม	67
5.1	การดำเนินการติดต่อกับเจ้าหน้าที่และบุคคลต่าง ๆ เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย	67
5.2	การดำเนินการติดตามหาผู้บอกภาษา	69
5.3	วิธีเก็บและรวบรวมข้อมูล	69
6	ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	72
7	ปัญหาที่พบระหว่างการเก็บข้อมูลภาคสนาม	72
8	การวิเคราะห์ข้อมูล	74
3	ระบบวรรณยุกต์	76
	วิธีเล่นผลการวิเคราะห์	76
	สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์	83
	ระบบวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นย่อย 12 กลุ่ม	91
1	ภาษาไทยถิ่นย่อยกลุ่มที่ 1	91
2	ภาษาไทยถิ่นย่อยกลุ่มที่ 2	93
3	ภาษาไทยถิ่นย่อยกลุ่มที่ 3	94
4	ภาษาไทยถิ่นย่อยกลุ่มที่ 4	95
5	ภาษาไทยถิ่นย่อยกลุ่มที่ 5	96
6	ภาษาไทยถิ่นย่อยกลุ่มที่ 6	97
7	ภาษาไทยถิ่นย่อยกลุ่มที่ 7	98

บทที่

8	ภาษาไทยถิ่นย่อยกลุ่มที่ 8	99
9	ภาษาไทยถิ่นย่อยกลุ่มที่ 9	103
10	ภาษาไทยถิ่นย่อยกลุ่มที่ 10	104
11	ภาษาไทยถิ่นย่อยกลุ่มที่ 11	106
12	ภาษาไทยถิ่นย่อยกลุ่มที่ 12	108
4	กลุ่มภาษาไทยถิ่นกลางกับกลุ่มภาษาไทยถิ่นใต้	109
	กลุ่มภาษาไทยถิ่นกลาง	110
	เปรียบเทียบลักษณะการแยกเสียงวรรณยุกต์ในกลุ่มภาษาไทย ถิ่นกลาง 4 กลุ่ม	113
	กลุ่มภาษาไทยถิ่นใต้	116
	เปรียบเทียบลักษณะการแยกเสียงวรรณยุกต์ในกลุ่มภาษาไทย ถิ่นใต้ 8 กลุ่ม	120
	การสกัดกลุ่มภาษาไทยถิ่นกลางตามจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ..	126
	การสกัดกลุ่มภาษาไทยถิ่นใต้ตามจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์	126
5	แนวแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้	128
	การใช้ภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้ระหว่างอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ถึงอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร	128
	การใช้ภาษาไทยถิ่นในอำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ..	130
	การใช้ภาษาไทยถิ่นในตำบลทับสะแกกับตำบลเขาล้าน อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	133
	แนวแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้โดยใช้อัฒนยุกต์ เป็นเกณฑ์	135
	การลากเส้นแสดงแนวแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทย ถิ่นใต้	137

บทที่

6	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	140
	ผลการวิจัย	140
	อภิปรายผล	155
	ข้อสังเกต	162
	ข้อเสนอแนะ	166
	บรรณานุกรม	168
	ภาคผนวก	
	ภาคผนวก ก. แบบสอบถามสำหรับสำรวจเสียงวรรณยุกต์ใน ภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้	175
	ภาคผนวก ข. รายละเอียดเกี่ยวกับผู้บอกภาษา	178
	ภาคผนวก ค. รายการคำและคำถามที่ใช้สัมภาษณ์ผู้บอกภาษา	189
	ภาคผนวก ง. เสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏตามช่องต่าง ๆ ของกล่องวรรณยุกต์	194
	ภาคผนวก จ. ตัวอย่างบัตรรายการคำสำหรับประกอบการ สัมภาษณ์	228
	ประวัติผู้เขียน	229

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 การแยกเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นกลาง	3
2 การแยกเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นใต้	4
3 แสดงระบบวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นกลางที่ปรากฏในศิลาจารึก	22
4 ระบบวรรณยุกต์ของภาษาสุพรรณบุรี	32
5 แสดงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นใต้ กลุ่ม A ของดิลเลอร์	36
6 แสดงตารางคำที่ผู้วิจัยใช้สำหรับทดสอบเสียงวรรณยุกต์ใน ภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้	63
7 แสดงการปรากฏของภาษาไทยถิ่นกลาง 4 กลุ่มตามบริเวณอำเภอต่าง ๆ	112
8 แสดงรูปแบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นกลางใน พยางค์เป็น	113
9 แสดงรูปแบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นกลางใน พยางค์ตาย	114
10 แสดงการปรากฏของภาษาไทยถิ่นใต้ 8 กลุ่ม ตามบริเวณ อำเภอต่าง ๆ	119
11 แสดงรูปแบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นใต้ใน พยางค์เป็น	120
12 แสดงรูปแบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นใต้ ในพยางค์ตาย	122
13 แสดงการใช้ภาษาไทยถิ่นระหว่างอำเภอเมืองจังหวัดประจวบ- คีรีขันธ์ถึงอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร	128
14 แสดงการใช้ภาษาไทยถิ่นใน 5 ตำบลของอำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	131
15 แสดงการใช้ภาษาไทยถิ่นตามหมู่บ้านต่าง ๆ ในตำบลทับสะแก กับตำบลเขาล้าน อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	134

ตารางที่

16	แสดงการแยกเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นกลางกลุ่มที่ 1.....	141
17	แสดงการแยกเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นกลางกลุ่มที่ 2	142
18	แสดงการแยกเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นกลางกลุ่มที่ 3	143
19	แสดงการแยกเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นกลางกลุ่มที่ 4	144
20	แสดงการแยกเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่มที่ 1	145
21	แสดงการแยกเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่มที่ 2	146
22	แสดงการแยกเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่มที่ 3	147
23	แสดงการแยกเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่มที่ 4	148
24	แสดงการแยกเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่มที่ 5	149
25	แสดงการแยกเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่มที่ 6	150
26	แสดงการแยกเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นใต้ กลุ่มที่ 7	151
27	แสดงการแยกเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นใต้ กลุ่มที่ 8	152
28	แสดงการแยกเสียงวรรณยุกต์ภาษาชุมพร อำเภอเมือง	160
29	แสดงการแยกเสียงวรรณยุกต์ ภาษาชุมพร อำเภอเมือง ตำบลทุ่งคา บ้านดอนม่วง	160
30	แสดงการแยกเสียงวรรณยุกต์ภาษาชุมพร (อำเภอปะทิว, อำเภอท่าแซะและอำเภอเมือง)	162
31	แสดงการแยกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่ม A ของ ดิลเลอร์	162
32	เสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏในภาษาไทยถิ่นกลางกลุ่มที่ 1.....	195
33	เสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏในภาษาไทยถิ่นกลางกลุ่มที่ 2	195
34	เสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏในภาษาไทยถิ่นกลางกลุ่มที่ 3	196
35	เสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏในภาษาไทยถิ่นกลางกลุ่มที่ 4	196

ตารางที่

36	เสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นกลางในแถว A	197
37	เสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นกลางในแถว B	200
38	เสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นกลางในแถว C	202
39	เสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นกลางในแถว DL	204
40	เสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นกลางในแถว DS	207
41	เสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏในภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่มที่ 1	209
42	เสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏในภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่มที่ 2	209
43	เสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏในภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่มที่ 3	210
44	เสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏในภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่มที่ 4	210
45	เสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏในภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่มที่ 5	211
46	เสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏในภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่มที่ 6	211
47	เสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏในภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่มที่ 7	212
48	เสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏในภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่มที่ 8	212
49	เสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นใต้ในแถว A	213
50	เสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นใต้ในแถว B	215
51	เสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นใต้ในแถว C	218
52	เสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นใต้ในแถว DL	221
53	เสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นใต้ในแถว DS	224

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แผนที่แสดงภูมิภาคประเทศและการคมนาคมในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ...	9
2	แผนที่แสดงที่ตั้งอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	10
3	แผนที่แสดงภูมิภาคประเทศและการคมนาคมในจังหวัดชุมพร	16
4	แผนที่แสดงที่ตั้งอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดชุมพร	17
5	เปรียบเทียบวรรณยุกต์ของภาษาถิ่นย่อยต่าง ๆ ที่อยู่ใน กลุ่มภาษาไชยา	24
6	เปรียบเทียบวรรณยุกต์ของภาษาถิ่นย่อยต่าง ๆ ที่อยู่ใน กลุ่มภาษานครศรีธรรมราช	25
7	เปรียบเทียบวรรณยุกต์ของภาษาถิ่นย่อยต่าง ๆ ที่อยู่ใน กลุ่มภาษาลังขลา	26
8	วรรณยุกต์ของภาษาตากใบ	27
9	แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ของภาษาไทยถิ่นใต้	29
10	วรรณยุกต์ของภาษาย่อย 3 อำเภอ ในจังหวัดสุพรรณบุรี	33
11	แผนที่แสดงการแบ่งเขตภาษาย่อยของภาษาไทยถิ่นใต้ เป็น 6 กลุ่ม โดยใช้วรรณยุกต์	35
12	แผนที่แสดงการแบ่งเขตภาษาย่อยของภาษาลูราชูราษฎร์ธานี โดยใช้ระบบวรรณยุกต์เป็น เกณฑ์	38
13	แผนที่แสดงการแปรของสัทลักษณะของสระ /i:/ และ /u:/ ในจังหวัดตรัง กระบี่ พังงา และภูเก็ต	41
14	แผนที่แสดงการแบ่งเขตภาษาถิ่นในจังหวัดตรัง กระบี่ พังงา และภูเก็ตโดยใช้สัทลักษณะของวรรณยุกต์เป็น เกณฑ์	42
15	แผนที่แสดงการแบ่งเขตพื้นที่เพื่อคัดเลือกจุดเก็บข้อมูล ตามวิธีที่ 1	47

ภาพที่		
16	แผนที่แสดงการแบ่งเขตพื้นที่เพื่อคัดเลือกจุดเก็บข้อมูลตามวิธีที่ 2 ...	50
17	แผนที่แสดงตำแหน่งของจุดเก็บข้อมูลทั้ง 39 จุด	56
18	การแยกเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นย่อย 12 กลุ่ม	77
19	ระดับเสียงหลัก 5 ระดับ	78
20	การแยกเสียงวรรณยุกต์และสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาไทย ถิ่นย่อยกลุ่มที่ 1	92
21	การแยกเสียงวรรณยุกต์และสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาไทย ถิ่นย่อยกลุ่มที่ 2	93
22	การแยกเสียงวรรณยุกต์และสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาไทย ถิ่นย่อยกลุ่มที่ 3	94
23	การแยกเสียงวรรณยุกต์และสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาไทย ถิ่นย่อยกลุ่มที่ 4	95
24	การแยกเสียงวรรณยุกต์และสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาไทย ถิ่นย่อยกลุ่มที่ 5	96
25	การแยกเสียงวรรณยุกต์และสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาไทย ถิ่นย่อยกลุ่มที่ 6	97
26	การแยกเสียงวรรณยุกต์และสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาไทย ถิ่นย่อยกลุ่มที่ 7	98
27	การแยกเสียงวรรณยุกต์และสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาไทย ถิ่นย่อยกลุ่มที่ 8	100
28	การแยกเสียงวรรณยุกต์และสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาไทย ถิ่นย่อยกลุ่มที่ 9	103
29	การแยกเสียงวรรณยุกต์และสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาไทย ถิ่นย่อยกลุ่มที่ 10	105

ภาพที่

30	การแยกเสียงวรรณยุกต์และสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในภาษาไทย ถิ่นย่อยกลุ่มที่ 11	107
31	การแยกเสียงวรรณยุกต์และสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในภาษาไทย ถิ่นย่อยกลุ่มที่ 12	108
32	การแยกเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นกลาง 4 กลุ่ม	111
33	การแยกเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นใต้ 8 กลุ่ม	118
34	แผนที่แสดงการกระจายของภาษาไทยถิ่นกลาง 4 กลุ่ม และภาษาไทยถิ่นใต้ 8 กลุ่ม	125
35	แผนที่แสดงบริเวณที่ใช้ภาษาไทยถิ่นกลางระบบ 5-6 หน่วยเสียง วรรณยุกต์และภาษาไทยถิ่นใต้ระบบ 3-4-5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์	127
36	แผนที่แสดงการใช้ภาษาไทยถิ่น ระหว่างอำเภอเมือง ประจวบคีรีขันธ์ถึงอำเภอเมืองชุมพร	129
37	แผนที่แสดงการใช้ภาษาไทยถิ่นในบริเวณอำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	132
38	แผนที่แสดงแนวแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้	136
39	แผนที่แสดงการกระจายของภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ กลุ่มต่าง ๆ พร้อมทั้งแนวแบ่งเขตภาษา	139
40	เปรียบเทียบการแยกเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นกลาง 4 กลุ่มกับภาษากรุงเทพฯและภาษาสุพรรณบุรี	158